

SOOVITUSED

KOMISJONI SOOVITUS (EL) 2015/682,

29. aprill 2015,

perkloraaadi toidus esinemise seire kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292,

ning arvestades järgmist:

- (1) Perkloraaati esineb keskkonnas looduslikult, nitraadi ja kaaliumkarbonaadi lademetes, see võib moodustuda atmosfääris ja sattuda sademetega pinnasesse ja põhjavette. Samuti esineb seda keskkonnast tuleneva saasteainena, mis tekib lämmastikväetiste kasutamise ning reaktiivmootorikütustes, lõhkeainetes, pürotehnikas, signaalra-kettides, turvapatjade täitjates ja muudes tööstusprotsessides kasutatava ammooniumperkloraaadi tootmise, kasutamise ja kõrvaldamise tagajärjel. Perkloraat võib tekkida ka vee desinfitseerimiseks kasutatava naatriumhü-pokloriiti lagunemise käigus ja saastada vett. Toidu perkloraadiga saastumise võimalikeks allikateks peetakse vett, mulda ja väetisi.
- (2) Toiduahelas olevaid saasteaineid käsitlev Euroopa Toiduohutusameti (edaspidi „EFSA”) teaduskomisjon (edaspidi „CONTAM-komisjon”) on esitanud teadusliku arvamuse toidus leiduva perkloraaadi tõttu rahvatervist ähvardavate riskide kohta ⁽¹⁾. CONTAM-komisjon tegi järelduse, et pidev kokkupuude perkloraadiga toidu kaudu võib olla ohtlik, eriti nooremate elanikkonnarühmade puhul, kellel esineb kerge või mõõdukas joodipuudus. Lisaks võib lühiajaline kokkupuude perkloraadiga olla ohtlik rinnalastele ja väikelastele, kes omandavad joodi väikestes kogustes.
- (3) CONTAM-komisjon leidis, et kahtluste kõrvaldamiseks riskide hindamisel on vaja rohkem andmeid perkloraaadi esinemise kohta Euroopa toidus, eriti köögiviljas, imikute piimasegudes, piimas ja piimatoodetes. Suures koguses perkloraaati on leitud kõrvitsalistes ja lehtköögiviljas, eriti nendes, mida kasvatatakse kasvahoones või katte all. Perkloraaadi esinemise kohta toidus ei ole piisavalt andmeid. Eelkõige puudutab see toitu, millest on proove võetud pärast 1. septembrit 2013. Joogivee perkloraadisisalduse analüüse peaks võimaluse korral võtma ka sellisest joogiveest, mis ei kuulu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 178/2002 ⁽²⁾ esitatud toidu mõiste määraluse alla. Alates 1. septembrist 2013 on kehtestatud riskivähendusmeetmed ja hiljem võetud proovidest perkloraadisisalduse kohta saadud andmed kajastavad paremini põhimõtet, mille kohaselt peaks perkloraa-di-sisaldus olema nii madal, kui on mõistlikult võimalik saavutada, võttes arvesse head tava (st madala perkloraadisi-saldusega väetiste kasutamine) ja toidu praegust perkloraadisisaldust.
- (4) Seepärast on asjakohane soovitada teha perkloraaadi toidus esinemise seiret,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

1. Liikmesriigid peaksid teostama seiret perkloraaadi toidus esinemise kohta ning kaasama sellesse aktiivselt toidukäitlejad. Eelkõige tuleks kontrollida järgmiste toitude perkloraadisisaldust:

a) puu- ja köögiviljad ning nendest valmistatud tooted, sealhulgas mahlad;

⁽¹⁾ EFSA CONTAM Panel (EFSA Panel on Contaminants in the Food Chain), 2014. Scientific Opinion on the risks to public health related to the presence of perchlorate in food, in particular fruits and vegetables. EFSA Journal 2014; 12(10):3869, 106 lk, doi:10.2903/j. efsa.2014.3869.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 178/2002, 28. jaanuar 2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

- b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 609/2013 ⁽¹⁾ kohane imikute ja väikelaste eritoit;
- c) kuivatatud maitsetaimed ja vürtsid; tee; taime- ja puuviljatee;
- d) joogid, sh joogivesi.

2. Selleks, et tagada proovide representatiivsus kontrollitava partii suhtes, peaksid liikmesriigid järgima proovivõtukorda, mis on lehtkõõgiljade puhul sätestatud komisjoni määruse (EÜ) nr 1882/2006 ⁽²⁾ lisas ja komisjoni määruse (EÜ) nr 333/2007 ⁽³⁾ reguleerimisalasse kuuluva muu toidu puhul kõnealuse määruse lisa B osas.

3. Usaldusväärseid tulemusi saab järgmise analüüsimeetodiga:

„Quick Method for the Analysis of Residues of numerous Highly Polar Pesticides in Foods of Plant Origin involving Simultaneous Extraction with Methanol and LC-MS/MS Determination (QuPPE-Method) – Version 7.1”. Dokumendi saab alla laadida järgmiselt veebilehelt: http://www.crl-pesticides.eu/library/docs/srm/meth_QuPPE.pdf

Lisaks tuleks tutvuda artikliga „Analysis of Perchlorate in Food Samples of Plant Origin Applying the QuPPE-Method and LC-MS/MS”, milles kirjeldatakse, kuidas eespool nimetatud meetodit kohaldada keskkonnast tuleneva saasteaine perklooraadi suhtes. Artikli saab alla laadida aadressilt <http://www.analytik-news.de/Fachartikel/Volltext/cvuae2.pdf>

Imikute ja väikelaste toitude perklooraadisalduse analüüsimisel ei tohiks määramispiiri ületada 2 µg/kg, teiste toitude puhul 10 µg/kg ning kuivatatud maitsetaimede, vürtside, tee ning taime- ja puuviljatee puhul 20 µg/kg.

4. Liikmesriigid peaksid koos toidukäitlejatega tegema uuringuid, et teha kindlaks, milliste tegurite tõttu perklooraati toidus esineb. Eelkõige tuleks analüüsida perklooraadi esinemist väetistes, pinnases, niisutus- ja töötlusvees, kui see on asjakohane.

5. Liikmesriigid peaksid tagama, et analüüsitulemusi esitatakse EFSAle regulaarselt ning hiljemalt 2016. aasta veebruari lõpuks EFSA andmevormil kooskõlas EFSA juhistega toidu ja sööda standardproovi kirjelduse kohta ⁽⁴⁾ ja EFSA täiendavate erinõuetega aruannete esitamise kohta.

Brüssel, 29. aprill 2015

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Vytenis ANDRIUKAITIS

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 609/2013, 12. juuni 2013, imikute ja väikelaste toidu, meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu ning kehakaalu alandamiseks ettenähtud päevase toidu asendajate kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 92/52/EMÜ, komisjoni direktiivid 96/8/EÜ, 1999/21/EÜ, 2006/125/EÜ ja 2006/141/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/39/EÜ ning komisjoni määrused (EÜ) nr 41/2009 ja (EÜ) nr 953/2009 (ELT L 181, 29.6.2013, lk 35).

⁽²⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 1882/2006, 19. detsember 2006, milles sätestatakse proovivõtu- ja analüüsimeetodid nitraatide sisalduse ametlikuks kontrolliks toiduainetes (ELT L 364, 20.12.2006, lk 25).

⁽³⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 333/2007, 28. märts 2007, milles sätestatakse proovivõtu- ja analüüsimeetodid plii, kaadmiumi, elavhõbeda, anorgaanilise tina, 3-MCPD ja polütsükliiliste aroomaatsete süsivesinike ametlikuks kontrolliks toiduainetes (ELT L 88, 29.3.2007, lk 29).

⁽⁴⁾ <http://www.efsa.europa.eu/en/datex/datexsubmitdata.htm>